

Den fulländade kysen

Täpto

Krister Gidlund

Den fulländade kyssen

Täpto

Två enaktare

gidlunds förlag

Den fulländade kysen
hade premiär i radioteatern våren 1999
med Meg Westergren, Sven Bertil Taube
och Halvar Björk i rollerna.

Tapto
hade premiär i radioteatern hösten 2000
med Ingvar Kjellson i rollen.

Båda i regi av Anders Carlberg.

© *Krister Gidlund 2000*

ISBN 91-7844-317-2

Tryck: Gidlunds förlag, Hedemora, 2000
Box 123, 776 23 Hedemora

den fulländade kysen

Personer:

Herrn

Damen

Portvakten

(En salong i fransk stil. Fönster mot gatan. På väggen en pendyl; tickar hela tiden i bakgrunden. Damen står vid fönstret och ser ut mot gatan.)

Damen: Åh... Åh... Tänk att snart... Alldeles snart skall han vara här... Tänk! Inom högst två minuter skall jag se honom korsa gatan. Hur han med långa steg skyndar mot porten. Ivrigt kommer springande uppför trap-porna... *(Paus.)* Åh... Åh, mina tankar... *(Paus.)* Om jag blundar, ser jag honom redan för mitt inre öga. Hur han jagar fram på trot-toaren. Huvudet högre än alla andra... *(Paus.)* Jag ser hans huvud, hans händer... Hans... *(Paus.)* Men så förargligt. Just som jag ville framkalla hans vackra öron för mitt inre, började bilden av dem att svikta. Mycket märkligt. De bara bleknade bort... Inte ens hans härfäste kan jag framkalla. Som det är. Fastän jag känner honom så väl. Hans mun... hans röst... hans näsborrar... Nyss var han alldeles skarp och välbekant... Men nu,

undanglidande och dunkel... *(Paus.)* Nå, sak samma, vad gör väl det. Snart är han här...
(Paus.) Åh, skynda på, min herre. Snart är tiden ute... Men se, där nere kommer ni ju. Det är väl ni? Jo, visst är det ni som med stora kliv kommer skenande på trottoaren. Så raskt ni går. Så rak och elegant... En sån utsökt herre... Med hatten i pannan. Lätt på sned. Så nonchalant... Nu korsar ni gatan och försvinner ur min åsyn... Men åter tydlig... Åh, åh, vad underbart det ändå kan vara... Att så genomströmmas av aningar...
(Tystnar.) Min gud, nu hör jag hans steg där nere i trappan... Nu närmar han sig... Raskt... Snart är han uppe... Åh, jag tror jag dånar... *(Viskande.)* Nu tystnade stegen... Jag ser hur han står framför dörren... Samlar sig... Snart ringer han på.

(Det ringer.)

Damen: *(Sjungande.)* Ja-ha! Ja-ha!

(Herrn stiger in.)

Herrn: Äntligen. Äntligen träder jag åter in i detta rum. Detta utsökta rum.

(Klockan slår tre slag.)

Damen: Min herre. Jag hälsar er välkommen. Ni kommer på minuten.

Herrn: (Går runt i rummet.) Detta det mest utsökta rum i världsalltet. Där allt synes vara så som det skall. Där är ni, min dam... Där är soffan och bordet. Klockan. Så exakt som de skall vara. Och spegeln... Krukväxterna. Åh, jag känner dessa begonior i minsta detalj.

Damen: Tänk. Här stod jag vid fönstret och tänkte på er. På era händer. På er höga panna. Och så plötsligt bara står ni här. Väntad förvisso. Men ändå en överraskning. Som fram-sprungnen ur intet.

Herrn: Min sköna. Jag har skyndat genom parker, trängts på trottoarer. Hela tiden bärande på er i mitt sinne likt ett strålände... skimmer.

Damen: Åh. Ni talar så vackert.

Herrn: Och nu, min sköna, nu skall jag bara samla mig något... Nu skall jag bereda mig på den sällsamma njutning som förestår... I dagar har jag inte tänkt på annat än den ljuva kyss som väntar. När jag vaknat och sett morgonsolen, då är det er jag sett lysa. Och om aftonen, då jag gått till vila, har ni stått för mig som ett gåtfullt mörker. Åter och åter har jag sett era mjuka läppar sakta närma sig mina. Åter och åter igen har jag höljts i ljuva aningar...

Damen: Och nu står min herre här. Liksom fram-trollad ur min dröm. Mitt på golvet. Så som jag sett er stå där i dagar... Om än i er andra kostym. Den bruna.

Herrn: Min sköna. Ursäkta min otålighet. Men min väntan har varit lång och svår. Ibland nästan outhärdlig. Jag ber därför att genast få närma mig er.

(Han närmar sig henne.)

Damen: Åh.

Herrn: Jag ber dessutom att få hålla er hand. Er efterlängtrade hand.

(Hon räcker honom sin hand.)

Livet *är* ett mirakel! Tänk att sådana små fingrar finns. Ett skaparens mästerverk är sannerligen er söta lilla hand. Sådana näpna små naglar och knogar. Sådana vältempererade handflator.

(Damen suckar. Tystnad.)

Jag ber er överse med min uppriktiga längtan. Jag ber att utan omsvep få omfamna er.

(Hon suckar.)

Så är äntligen den efterlängtrade stunden här. Den stund då jag ber att på en gång ödmjukt och lystet äntligen få kyssa er, min sköna.

Damen: Åh, min herre.
(Deras läppar möts i en lång suckande kyss. Med ens avbryter herrn kyssen.)
Vad hände? Ni avbröt er. Och synes med ens fundersam. Ni vankar runt på golvet med sänkt huvud. Man kunde tro att ni bearbetade ett matematiskt problem.

Herrn: Nej, min sköna. Vad jag bär på... är en plötslig förvirring. Någoting bortom orden.

Damen: Åh, min herre talar som en diktare. Väljer orden med sådan omsorg. Dock måste jag genast få veta. Säg mig, smakade er kyssen?

Herrn: Smakade? Den bländade mig. Som en blick slog den ner i mig. Som ett träd faller i stormen.

Damen: Åh, så talar en diktare.

Herrn: Som solen gnistrar på skarsnö.

Damen: Ja, just så.

Herrn: Som en berguv flyger.

Damen: Ja. Exakt.

Herrn: Som ett saffransbröd var kyssen.

Damen: Ja, som ett saffransbröd. *(Tystnad.)*
Men nu sänker ni åter er blick mot golvet. Åter vankar ni runt i cirkel. Som bure ni på något tungt.

Herrn: Märkligt, mycket märkligt. Jag vet inte hur jag skall uttrycka det. Men mitt i hänförelsen, mitt i den jublande hänförelsen anar jag något som irriterar. Nästan som ett lätt gnissel. Ändå knappt märkbart.

Damen: Ett gnissel... Jag förstår inte.

Herrn: Mycket märkligt. Det är som delade sig kyssen.

Damen: Vad säger ni?

Herrn: Det är som delade den sig i två stycken kyssar. Den här, den utförda kyssen. Och en annan därtill. En parallell kyss.

Damen: Detta övergår mitt förstånd.

Herrn: Vår kyss var förvisso vår kyss. Och den andra... Den andra – också vår – befann sig strax intill. Den var praktiskt taget likadan... Nej. (*Funderar.*) Tillåt mig att för klarhetens skull åter få kyssa er.

Damen: Ja, vi måste bringa klarhet i detta.

(De kysser varandra länge.)

Herrn: Märkligt. Mycket märkligt. Visst är det något märkligt med kyssen... Eller hur? Visst borde den varit lättare, något luftigare? Mera svävande. Mera lik den andra... den strax intill. Men inte. Nej tvärtom. Som det synes. Den tycks mig något tätare rentav.

Eller vad säger min dam? Tycks den inte även er något tätare? Mera jordnära? Kompakt!

Damen: Åh, låt mig tänka efter. Er fråga kom så överraskande. *(Paus.)* Jo. Kanske. Även jag finner kyssen något kompaktare än den jag tänkt mig. Något tyngre. *(Paus.)* Dessutom... finner jag den annorlunda.

Herrn: Annorlunda? Håhå! Det var intressant. Låt höra!

Damen: Om det är själva kyssen som är annorlunda kan jag inte med säkerhet säga.

Herrn: Inte själva kyssen? Men vad är då annorlunda?

Damen: Ursäkta min tvekan, min herre. Men jag vet inte hur jag skall uttrycka det... Orden bjuder motstånd...

Herrn: Seså. Låt höra. Vad var det ni iakttog?

Damen: Det bär mig emot att uttrycka mig så rakt på sak. Men då ni ber om det... och vi vill ju komma till klarhet.

Herrn: Tala ut!

(Paus.)

Damen: Min herre får ursäkta. Men möjligen kan det ha varit er lukt.

Herrn: Min lukt! Hur menar ni?

Damen: När jag i min ensamhet tänkt mig stå här och kyssa er, så har det i min föreställning varit... luktfritt. Jo.

Herrn: Jamen det är väl självklart. Ingen kan framkalla en lukt i dess frånvaro. Det är inte som att föreställa sig bilden av något. En jordgubbe till exempel. Jag behöver blott blunda, så ser jag dess färg och form. Det tunna fjunet. Porerna i frukten. De gröna stanken i det röda.

Damen: Så sant, min herre. Jag ser jordgubben alldeles tydligt.

Herrn: Men känner min dam någon lukt?

Damen: (Sniffar.) Inte alls.

Herrn: Eller någon smak?

Damen: (Smaskar.) Nej. Inte annat än som en dunkel aning.

Herrn: Det var alltså något i min påstådda lukt som störde själva kyssten? Har jag förstätt det rätt?

Damen: Ja.

Herrn: Jag begriper ingenting. Kan min dam möjligen erinra sig vad slags lukt det var?

Damen: Det är svårt att beskriva lukten... Annat än med lukten själv.

Herrn: Jag röker inte. Mer än en cigarr ibland.

Damen: Och jag menar heller inte doften av rak-

vatten. En snarlik doft ingick i mina föreställningar om kyssen, då herrar brukar lukta rakvatten.

Herrn: Jag vill upplysa min dam om att jag tog ett varmt bad inför vårt möte. Den löddrande tvålen doftade provencalsk lavendel. Och på vägen hit lät jag tvätta mitt hår. ”Se nu noga till att jag blir ren som ett babybarn”, förmanade jag barberaren. ”Ty jag skall inom kort kyssa en vacker dam. En utsökt dam”.

Damen: Nej, det är inte håret. Lukten är inte skarp. Tvärtom mycket tunn. Men ändå märkvärdigt påträngande. Som om den kom ur själva djupet av min herre.

Herrn: Jag förstår ingenting. Vad menar ni?

Damen: Jag menar att... Hur skall jag uttrycka mig? Att doften snarast synes bo i själva köttet?

Herrn: Omöjligt! Jag ber min dam att ni åter omfamnar mig... och därvid blott iakttar denna märkliga lukt.

Damen: Så gärna.

(De omfamnar varandra.)

Jovisst. Där är den. Tunn men tydlig.

Herrn: Jag tillåter mig tvivla.

Damen: Kanske för att ni ständigt är omgiven av just den här lukten. Då märker man den inte.

Herrn: Däremot – då ni nu uppmärksammat mig på dessa subtila ting – vill jag upplysa om att min dam luktar på ett alldeles eget vis. Faktiskt mycket eget... Under parfymens väldoft känner jag en något skarp lukt. Inte stark. Men mycket distinkt.

(Hon sniffar.)

Damen: Inte alls. Jag känner ingenting. Ni vill bara ge igen.

Herrn: Nånå. Låt oss inte börja träta. Hör på! Jag föreslår att vi för fridens skull täpper till våra näsor och kysser varandra ännu en gång.

Damen: En utmärkt tanke. Jag går genast och hämtar bomull...

(Medan damen går pratsjunger herrn tyst för sig själv.)

Herrn: Oppoppoppopp... Nu skall vi ja-aga... små distraktionerna... små distraktionerna vi skall nu ja-aga... Så att vi ku-unna... så att vi ku-unna... Oppoppoppopp... Oppoppoppopp...

Damen: Se här. Varsågod. En tuss till varje näsborre.
(De stoppar i bomullstussarna. Rösterna blir fr o m nu en aning tilltäppta.)

Herrn: Min dam.

Damen: Min herre.

Herrn: Låt oss pröva.

(De kysser varandra åter.)

Herrn: Hm. Låt oss pröva ännu en gång.

(De kysser varandra en gång till.) Nu blev det bestämt annorlunda. Det blev en annan kyss. Visst?

Damen: Ja. Faktiskt en helt annan kyss.

Herrn: Den här gången kände jag era läppar mycket tydligt. Och er lilla hala tungspets. Som lekte så livligt mellan de fyra läpparna. Tänk, den märkte jag inte förut.

Damen: Min herres tungspets var något grov.

Herrn: Håhå. Vad trodde ni? Riktiga herrar *har* grova tungspetsar.

Damen: Jag tyckte den här gången mycket om er tungspets, min herre. Den var så när-gången.

Herrn: Visst var väl denna doftlösa kyss helt förtjusande? Det måste man säga.

Damen: Jämfört med den förra var den här mycket bättre. Men...

Herrn: Min dam. Ni tvekar?

Damen: Ta inte illa upp, min herre, men trots våra framsteg. Någonstans inom mig svävar något som liknar en undran. Det är blott som en tunn skugga. Men dock.

(Tystnad.)

Herrn: Jag antar att ni tänker på kyssen.

Damen: Det var något märkvärdigt med den. Som jag först inte iakttog.

Herrn: Låt höra.

Damen: Jo. Denna doftlösa kyss var mycket olik den första.

Herrn: Helt rätt. Men mera. Jag brinner av iver att få höra.

Damen: Denna nya kyss blev mycket tydlig. Ja, nästan koncentrerad.

Herrn: Absolut! Den *var* mycket koncentrerad.

Damen: Men. Det var som att denna kyss utan distraherande dofter blott ägde rum... i våra munnar... Säger jag rätt?

Herrn: Åh, min dam, ni talar så väl.

Damen: Som vore kyssen en angelägenhet blott för våra läppar.

Herrn: Och tungspetsarna.

Damen: Min herre. Jag fylls av lättnad. Jag tror ni förstår mig. Och då medger ni säkert även... att inte heller denna kyss blev vad vi hade tänkt oss... Nu blev den nästan som... som ett hårnät. Om ni förstår.

Herrn: Jag förstår precis. Eller kanske... en handske. Om ni förstår.

Damen: Den levde nästan sitt eget liv.

Herrn: Rörde sig nästan som ett litet djur i våra ansikten.

Damen: Bevare mig! Knappast en snigel väl?

Herrn: Absolut inte! Nej, hellre en ekorre. Nej, snarare en fjäril. Nej...

Damen: Jag vet! En liten fisk!

Herrn: Kanske... I så fall en liten fisk inifrån erfaren.

(De tystnar.)

Nu skall ni få höra. I föreställningen om vår kyss har jag alltid sett oss på avstånd. Och föreställningen har innefattat inte blott min dam, utan även mig själv.

Damen: Åh, jag förstår.

Herrn: Det synes mig som om kyssen i min föreställning rentutav är verkligare än den kyss vi just utbytt. En kyss som blir så iakttagen är naturligtvis verkligare, ja sannare, än en kyss i vilken vi blott deltar utan distans. För att uttrycka det mer filosofiskt: objektiviteten har blivit subjektivitet. Sanningen har blivit enkel, sporadisk närvaro. Och kyssen blott sugande och slickande. Insnärjd i närvarons tillfälliga spel.

Damen: Åh, min herre. Ni uttrycker er så klokt. Och stiltigt. Så väl ni formulerar kyssens brister.

Herrn: Men, min dam. Det slår mig med ens att min analys blottar stora problem... Nämligen... För att erfara en riktigt sann kyss, krävs att vi på en gång *både* deltar och *inte* deltar i kyssandet. Inte sant?

Damen: Jamen visst! Hur nu det skall gå till.

Herrn: Tusan hakar! Detta hade jag sannerligen inte räknat med. Hur gör vi nu?

Damen: Ja, hur gör vi? (*Paus.*) Vi kanske skall stå framför spegeln. Då är vi med. Men ändå inte med. Visst?

Herrn: Hm. Ja, kanske det. Kom... Bra! Nu står vi så att vi ser oss i vår fulla längd... Låt oss försöka.

(De kysser varandra.)

Damen: Ursäkta. Men ert bakhuvud står i vägen. Jag ser inte kyssen... annat än glimtvis.

Herrn: Men om jag vänder mig så här?

Damen: Ja, nu ser jag våra munnar i spegeln.

Herrn: Medan jag blott ser in i väggen bakom ert här... Nej. Problemet kvarstår. Hur vi än kränger kan blott en åt gången iaktta kyssen.

Damen: Och dessutom bör kyssen utföras med stängda ögon. Inte sant?

Herrn: Naturligtvis! En kyss med öppna ögon är ingen riktig kyss. (*Tänker efter.*)

Men hör på här. Jag har en idé. En god idé.

Damen: Berätta!

Herrn: Följande förutsättning gäller. Pro primo. Det är vi två som skall utföra den tänkta kyssen. Därom råder inget tvivel.

Damen: Nej, bevare mig.

Herrn: Pro secundo. Vi skall kyssa varandra med slutna ögon.

Damen: Och med bomullstussar i näsan.

Herrn: Så långt är kyssen som vi tänkt oss. Vad som fattas är pro tertio blott själva iakttagelsen av oss. Den objektiva bekräftelsen. Själva stadfästandet.

Damen: Men... Kan vi inte i all enkelhet *tänka* att vi står här och kysser varandra? I samma stund som vi faktiskt står här.

Herrn: Tanken är intressant, men... Nej. Det duger tyvärr inte. Vi kan nämligen omöjligt säkert veta att vi båda – samtidigt och snarlikt – ser oss stå här. Nej, vi kommer helt visst att kyssa varandra i två åtskilda rum. Ni i *ert* tänkta rum. Och jag i mitt.

Damen: Och vi måste ju även skänka själva läpparna och tungspetsarna lite uppmärksamhet. Själva utförandet.

Herrn: Naturligtvis! Alltså återstår blott en sak att

göra. Blott ett sätt att göra kyssen verklig.

Damen: Åh, min herre. Ni upphör inte att förvåna.

Herrn: Blott ett sätt finns att skänka kyssen en sann, objektiv närvaro.

Damen: Nämligen?

Herrn: Nämligen att vi blir betraktade under själva kyssandet.

Damen: Åh!.. Åh! Milda makter! Jag tror bestämt jag ryser.

Herrn: Javisst! Och! Vad sanningen beträffar spelar det ingen roll vem som ser kyssen. I vår enkla föreställning är det vi själva som erfara den. Men i sanningens rike är detta av ringa vikt. Vad som betyder något är ATT kyssen blir iakttagen av någon. Ja, av vem som helst. Blott den blir noterad.

Damen: Min herre. Ni är makalös. Jag går genast och hämtar någon.

(Går.)

Herrn: Jamen visst! Jag känner redan hur kyssen börjat växa. Hur den spränger på, för att snart slå ut som en lilja. Hur vi snart skall befinna oss i ett större rum... Eller mindre. Hur orubblig kyssen skall bli... Hur giltig... Hur sann...

(Damen återkommer.)

Damen: Här kommer jag med portvakten. En hedersman. Med utmärkt syn. Han skall bli vårt vittne.

Herrn: Min gode man. Hör nu på. Vi har en önskan. Den är mycket enkel och vi förväntar oss att ni uppfyller den väl.

Portvakten: Säg bara vad jag ska göra.

Herrn: Jo, ni sätter er på stolen där. Medan vi ställer oss här på golvet. När vi kysser varandra skall ni iaktta oss mycket noggrant. Dock – och det är detta som är av synnerlig vikt. Själva avsikten med er närvaro. Ni skall inte tänka något om vad ni ser. Blott låta ögonen iaktta. Är det förstätt? Blott objektivt betrakta. Som betraktade ni en vanlig stol. Eller en tändsticksask.

Portvakten: Bara titta på?

Herrn: Just så. Blott se på. Som vore ni en fluga. Ty genom er blick skänks vår kyss en objektiv närvaro. Sitt nu ner och sluta tänk. Min dam, kom nu här och låt oss förenas i en kyss.

Damen: Ursäktar ni att jag tar ut bomullstussarna?

Herrn: Ja, naturligtvis.

(De kysser varandra länge. Under kyssen hostar och harklar sig portvakten plötsligt ljudligt.)

Herrn: Förbannat också. Ni får ursäkta. Men vid denna skarpa harkling brast min djupa hängivenhet... Min herre! Var detta oväsen verkligen nödvändigt? (*Släpper greppet om damen.*) Min dam! Ursäkta att jag fjärmar mig från er... Men se på mannen här med dessa runda, stora ögon, som just iakttagit vår kyss. Utan att kunna hålla sig tyst ens denna korta stund... Trots mina noggranna instruktioner. Se på hans blick... Visst! Mannen såg vår kyss. Visst! Men. Den mannen såg mer än så. Se bara! Ser vi en flugas blick? En flugas objektiva blick? Icke! Ni ser väl hur ögonen kryllar av tankar! Ett barn kan se det.

Damen: Ja gud. Vad tänkte han om oss?

Herrn: Hörnini! Res på er och stig fram.

Portvakten: Visst. Visst.

(*Stiger fram.*)

Herrn: Ni har just bevittnat en kyss. Ni har sett mig och denna dam i helfigur omfamna varandra och förenas i en kyss. Stämmer det?

Portvakten: Det stämmer.

Herrn: Och ni såg hur vi blundade i samband med kyssen.

Portvakten: Jag såg hur herrskapet blundade.

Herrn: Gott. Alltså kunde vi omöjligt iaktta era blickar. Däremot hörde vi era osnygga läten mitt under kyssen. Därför frågar jag er rent ut.

Damen: Fråga honom om hans tankar.

Herrn: Låt oss nu lämna era blickar och ögonkast. För en angelägnare fråga. Jag antar att min herre brukar tänka.

Portvakten: Tänka? Det gör väl alla. Går och tänker.

Herrn: (*Vänd mot damen.*) Se där! Min dam hörde hans ärliga svar.

(*Vänd mot mannen.*) Kan man därav dra slutsatsen att min herre även tänkte vid anblicken av vår kyss. Rentutav *hängav* sig åt tankar... Trots mina noggranna instruktioner.

Portvakten: (*Tveksam.*) Tänkte... och tänkte. Tänkte kanske att jag gjorde mer nytta om jag gick ner och ställde i ordning i soprummet.

Herrn: (*Höjer rösten.*) Ja. Tänkte. Slingra er inte nu med era soprum. Utan ge mig ett rakt svar: Vad tänkte ni när ni såg oss stå där och kyssas?

Portvakten: (*Tveksam.*) Jag tänkte inget speciellt. Undrade väl varför jag skulle sitta där och se på.

Herrn: (*Upprörd.*) Jamen! Vi hade ju *bett* er komma och se på oss. Vi hade ju gett er detta lilla

uppdrag. Att bevittna oss.

Portvakten: Ja, jag såg er.

Herrn: Och nu vill jag veta *exakt* vad ni tänkte om oss.

Portvakten: Exakt? Inte kan jag säga exakt. Så som tankarna flyger och far.

Herrn: Hör på nu, min gode man. Vi har bett er om en liten tjänst. Gett er ett mycket enkelt uppdrag. Ett barn skulle klarat av det. Och vi hade dessutom tänkt ersätta er. Men det förutsätter att ni inte trilskas utan svarar enkelt på en mycket enkel fråga. Alltså: Vad tänkte ni då ni såg oss kyssas?

Portvakten: Om ni nödvändigt vill veta det så. Jo, jag tänkte att dom där två, dom är väl – lite speciella om jag så säger – som går omkring med bomullstussar i näsan. Och som ber mig sitta och se på när dom pussar varandra.

Herrn: Men herregud! Vad hör jag? *Pussar* varandra? Herregud. Pussar! Är ni då från vettet? Kallar ni detta en puss? Ni såg väl hur vi blundade. Hur vi höll varandra i ett fast grepp. Hur vi hänfört sög och arbetade med våra läppar under en lång stund.

Damen: (*Viskar.*) Jag ogillar det här.

Herrn: (*Viskar.*) Jag också. (*Högre.*) Hör nu, min gode

man. Inte för att ni gjort rätt för det, men à la bonne heure här är en slant. Seså! Ta nu och lämna oss i fred.

Portvakten: Då får man buga och tacka.

Herrn: Tack, tack, tack...

(Portvakten går.)

Damen: Så dumt av mig. Vi skulle naturligtvis iakttas av någon, vars tankar är som våra.

Herrn: Ja, helst skulle det naturligtvis vara vi själva som såg oss. *(Paus.)* Men ack, det är nu en gång för alla omöjligt.

Damen: Emellertid, tro mig eller ej, jag hann i en glasklar glimt ana det främmande öga, som såg vår kyss. Och kan ni tänka er... Så märkligt närvarande den syntes. Så svindlande. Så objektiv.

Herrn: Nu blir jag nyfiken. Låt höra. Hur såg den bilden ut?

(Damen tänker efter.)

Låt höra. Håll mig inte på halster.

Damen: Jag vet inte om jag kan. Bilden är förvisso närvarande. Men samtidigt undanglidande. Visst ser jag oss. Och visst ser jag kyssen. Men... Det blir ganska... hoppigt.

Herrn: Hoppigt?

Damen: Ja. Först ser jag oss på håll. Vårt stiliga

famntag... Men rätt vad det är står läpparna fram, stora och tydliga. Nära. Ibland sveper er hand förbi. Er näsa. Och jag ser mitt sänkta ögonlock.

Herrn: Hm. Och när jag nu blundar ser jag era nätta nagelband blandas med håret kring örat, där håret spricker upp. Och jag följer halsens vackra linje med pekfingertoppen. Och där håller jag ert nakna bröst i min hand. Känner dess mjälla mjukhet.

Damen: Min herre. Stopp! Jag undanber mig. Några nakna bröst förekommer *icke* i den här bilden.

Herrn: (*Ursäktande.*) Naturligtvis inte. Mina tankar måtte ha rusat iväg på eget bevåg. Jag ber om ert överseende. Vi är givetvis klädda just så här. I alla våra skepnader. Jag ber om ursäkt.

Damen: Nej. Nu blev jag plötsligt trött. Jag tror vi behöver sätta oss och lugna ner oss. Våra tankar synes något ostyriga. Det har blivit för mycket för oss.

Herrn: Javisst. Våra sinnen behöver komma till ro. Låt oss därför tänka på något annat än denna kyss.

Damen: Ja. Låt oss tänka på något enkelt.

Herrn: Något *mycket* enkelt.

Damen: Utmärkt! Vad föreslår min herre?

Herrn: Hm. Det finns så mycket som är enkelt...
att tänka på... Hm.

Damen: Något enkelt... Men för den skull inte
ointressant. Vad säger ni om knivar och
gafflar? Det är ju mycket enkelt. Och skedar.
Men kanske inte särskilt intressant.

Herrn: (*Funderar en stund.*) Nej, inte särskilt intressant.
Det törs jag nog påstå... Gafflar... Nej.
Kanske som form. Kanske.

Damen: Nej. För mig är gafflar helt ointressanta. Ser
mest ut på ett sätt.

Herrn: Det skulle vara ifall man jämförde med
orientaliska ätpinnar.

Damen: Kanske. Men är det verkligen intressant?

Herrn: Vem vet... Kanske... Men sannolikt inte alls
intressant.

Damen: Nej! Vi väljer något annat.

Herrn: Javisst. Vi tänker på något enkelt. Och
vilsamt... Lustigt! Av någon för mig helt
dunkel anledning kom jag att tänka på såpa.
Vanlig enkel grön såpa på burk. Det bara
kom för mig. Alldeles opåkallat. Såpa...
Tänk om vi efter denna omtumlande stund
helt enkelt skulle sitta var för sig och tänka

lite enkla tankar om såpa.

Damen: Ja, varför inte. Det vore gott för själen. Låt oss börja.

(De tystnar och sitter så en lång stund.)

Damen: Ursäkta att jag avbryter den intressanta tystnaden.

Herrn: Ett ögonblick bara. Jag skall blott avsluta en liten tanke om såpa. Faktiskt en rätt så enkel tanke. *(Tystnad.)* Så där. Nu är jag klar.

Damen: Kanske skulle det smaka med ett äpple. Eller en karamell. Eller kanske en bit ost.

Herrn: Faktiskt att jag efter denna avkopplande stund känner mig riktigt sugen. Som kom jag från sjön.

Damen: Då går jag efter något gott att tugga på.
(Damen går.)

Herrn: Ack ja... Såpa. Hur tänkte jag inte på såpa... Eller snarare hur *försökte* jag inte tänka på såpa under vår tystnad. Jag försökte se för mig en klick såpa som med lätt hand vispas ut i ett kärl med ljummet vatten. Alltså ingenting som helst märkvärdigt. Tvärtom en mycket vardaglig scen. Men märkligt nog, jag förstår det inte, märkligt nog stördes såpan var gång av en annan syn. Så fort såpan var där, ställde sig bilden av en

lejoninna i vägen. Så fort handen började vispa ut såpan, så ställde sig lejoninnan åter i vägen... Då jag ju beslutat mig för att tänka på såpa, blev jag mäktigt irriterad och tänkte i stället på såpan i en annan situation. Jag började med en klick grönsåpa på en nedsmutsad bordsskiva. Men knappt såg jag såpan för mig, förrän lejoninnan åter ställde sig i vägen... Ja, till och med om jag placerade såpan på en skiva bröd... Då tänkte jag att ifall jag tvärtom tänker på lejoninnan kanske jag får se såpan i stället. Men icke så. Så lättlurad är nu en gång inte denna värld. Bakom lejoninnan kom där i stället en mäktig lejonhanne klivande... Varvid jag uppgav tanken på lejon.

(Damen kommer åter.)

Damen: Varsågod. Här kommer jag med äpplen. Cox nånting. Varsågod.

(De börjar tugga på varsitt äpple.)

Herrn: Hör på! Så här föresvävar mig tanken. En kyss handlar ju innerst inne om kärlek.

Damen: Åh!

Herrn: Om kärlek... Om uppgående i varandra. Ja, om uppgående i något som är större än oss själva, större än oss enkla individer.

Damen: Åh. Jag anar vad ni menar. Ofta har den aningen hemsökt mig. Ja mycket, mycket ofta.

Herrn: Vad jag menar är... Vi kan inte stå här och blott kyssa varandra från varsitt håll. Det räcker inte! Tro mig! Det blir ju nästan som att stå och klappa på en liten hund. Nej, vi måste omvärvas av varandra. Uppgå i varandra. Överge våra lystna, begränsade jag.

Damen: Åh ja! Men hur?

Herrn: Det kan synas svårt. Men. Det är egentligen mycket enkelt. Det krävs blott lite fantasi. Och ödmjukhet. Framför allt ödmjukhet.

Damen: Ja, men hur?

Herrn: Hör blott noga på. Så här skall vi göra: Ni föreställer er att ni är jag. Och jag föreställer mig att jag är ni.

Damen: Nej, nu blir jag förvirrad. Ni får inte skoja med mig. Skall jag vara ni?

Herrn: Visst, tänk efter. Varför har kyssarna blivit ofullständiga? Ursäkta mig min uppriktighet. Kyssarna har varit utomordentliga. Inte många får erfara sådana kyssar... Dock. De har inte varit helt fulländade... Är det männe för att de varit blott en enskild

handling? Att vi kysst blott för vår egen skull?

Damen: Ja, för att tillfredsställa vår längtan.

Herrn: Just så. Men... (*Tystnar.*)

Damen: Min herre, ni tystnar.

Herrn: Plötsligt såg jag i dunklet... Våra mänskliga brister... Jag såg våra ensamma läppars möte. Säg, vad är väl ensammare än människans läppar?... Och jag såg vår hungriga längtan. Men även sorgen därbakom. Våra måttlösa drömmar... (*Kort tystnad.*)

Damen: Men att jag skulle vara ni...

Herrn: Och jag ni. Då skulle vår kyss befrias. Tro mig!

Damen: Men om jag är ni. Då skulle jag ju kyssa mig själv.

Herrn: Min dam. Tänk nu noga efter. Om ni är jag – och tvärtom – då skulle ni... Eller jag... Då skulle jag kyssa inte mig, utan er. Fast då ni var jag upphörde det subjektiva i kyssen. Och kyssen skulle bli stor. Ja, större än summan av oss själva. Kyssen skulle bli definitiv. Tro mig!

Damen: Åh, nu förstår jag. Jag längtar efter att försöka.

Herrn: Låt oss därför blunda. Och låt oss föreställa

oss att vi är den andra. Låt oss uppge våra lystna jag!

Damen: Jag blundar redan. Och känner redan skäggstubben sträna på kinderna.

Herrn: Och jag känner hur håret faller ut över axlarna. Hur bröstet delas och sväller. Hur läpparna rodnar. Örsnibbarna, tyngda av örhängen.

Damen: Hur tungan blir sträv. Och händerna växer. Och jag ser för mig era röda läppar. Er smala midja.

Herrn: Där står ni i er gråa kostym och jag närmar mig er, min herre. Med min lilla lätta kropp.

Damen: Åh, min dam. Låt mig få hålla er hand.

Herrn: Ta mig i er starka famn. Och överös mig med era starka kyssar.

Damen: Åh, min sköna. Låt mig få kyssa era läppar.
(De kysser varandra. Släpper varandra och kysser varandra igen. Öppnar ögonen och skrattar förtjust.)
Milda makter. Så förvirrande.

Herrn: Haha. Verkligen underbart förvirrande.

Damen: Knappt visste jag vem jag var.

Herrn: Det är knappt att jag vet det än.

Damen: Jag måste sätta mig och pusta... Ät lite mera äpple.

(De tuggar.)

Herrn: Tack. Vilken underbar kyss! Vilken perfekt kyss! Hur den spelar i min mun... Eller. Är det kanske i er mun... Knappt att jag det längre vet. Tänk om...

Damen: Ni är enastående.

Herrn: Men...

Damen: Men vad är det nu? Åter tystnar ni plötsligt.

Herrn: Ännu en hemsk tanke ansätter mig. Ack. Ännu en snärjande tanke tränger sig på... Jag vet inte varifrån... Hör på. Även om äpplet jag tuggar är exakt detsamma som det ni äter, även om det är vuxet på samma gren. Hur skall jag säkert veta att våra smaklökar är identiska?

Damen: Nej, hur skall man kunna veta det?

Herrn: Hur kan jag veta att mina smaklökar ens tillnärmelsevis liknar min dams? Tänk om ert äpple egentligen smakar... lakrits.

Damen: Att det egentligen inte är äpple det smakar... Hemska tanke!

Herrn: Rätt så, min dam. Hemsk är den tanken. Vem vet? Kanske var vår fulländade kyss blott ett svindlande bländverk. Vem vet? Kanske inbillade vi oss bara att vi fångade kyssen och dess förlossning. Som vi ju *vet* att finns där. Hela vårt väsen bevisar ju detta...

Damen: Och vi som försökte så väl. Objektivt. Och subjektivt.

Herrn: För att inte säga interaktivt... Men icke. Icke denna gång. Icke alldeles helt säkert.

Damen: Så sant. Så sant.

Herrn: Hoppla! Se hur tiden har skenat iväg... Vår tid är plötsligt ute... Här har den dystra stunden kommit, då plikterna tvingar mig ta farväl. Min sköna, tack för era kyssar och era goda äpplen.

Damen: Cox nånting.

Herrn: Men ack! (*Tystnar.*) Min milda skapare. Då jag nu räcker er handen till avsked, fylls jag åter av denna sugande längtan att omfamna er. Att få kyssa er mun.

Damen: Fastän ett bländverk blott.

Herrn: Hur vi skulle förenas genom våra lystna munnar.

Damen: Ja. Och världen...

Herrn: Ja. Själva livet... Till och med döden. Ja, till och med den.

Damen: Att jag... Att vi...

Herrn: Nej! Farväl min dam. Jag lämnar er nu. Men då jag går, bär jag er i mina drömmar.

Damen: Jag drömmer redan om er. Och än mer skall jag drömma om er, då ni lämnat mig.

Farväl, min herre.

Herrn: Farväl.

(Han går ut. Stegen hörs gå nedför trappan.)

Damen: Åh, åter står han klar för mig. Så vacker. Så doftlös. Snart skall jag se honom komma där nere på trottoaren. I sin vackra bruna, nej gråa kostym... Åh se, där kommer han. Sneddar gatan så lätt... Så nonchalant... Med långa steg rundar han hörnet... Ack, nu är han borta... Nu känner jag hans hand mot min rygg... Åh, hans andedräkt... Åh, hans ljuvliga läppar...

(Klockan slår fyra slag.)

tapto

Monolog

(Ett rum upplyst av en golvlampa. Genom fönstret syns aftonmörker. En man sitter stelt uppsträckt i en enkel fätölj med armstöd av trä. Han håller armarna tätt mot armstöden. Han ser sig emellanåt omkring. Blicken sveper över tak, väggar och golv. Dessemellan sitter han försjunken i sig själv. Han visslar luft. Tystnar.)

Om dom såg mig nu, där jag sitter i min fätölj. Då skulle dom nog tänka: Ser man på, där sitter en man och kopplar av... En man som slagit sig ner i sin sköna fätölj. Och nu låter världen virvla förbi för sitt inre... likt svalor mot himlens blå.

En sån avundsvärd man, tänker dom. Att sitta så bekvämt och spela med blicken i ett så angenämt rum. Dom ser att rummet inte bara rymmer en skön fätölj utan även ett vackert bord med två förnämliga stolar... God konst på väggarna ser dom... Till och med ett par oljemålningar... Jodå. Sniket ska dom speja efter signalen.

Och när dom upptäcker den lilla men välfyllda bokhyllan, då blir dom allt bra nyfikna. Vilka litterära *preferenser* har manne en sådan man?... Manne läser han helst romaner... Stendhal, Balzac, Dickens...

Nja, nja, kanske hellre god lyrik ändå. Han synes vara den sorten... En sparsmakad lyrikälskare... Petrarca. Det skulle passa en sådan person. Och se! Står där inte ett praktverk om Florens? Jojo. Så sant, så sant. Ett riktigt praktverk har man upptäckt i bokhyllan!

För att inte tala om den utsökta pendylen. Inte illa! tänker dom, när dom ser att originalnycklarna finns kvar. Inte illa!

(Paus.)

Kan han ha vunnit en högvinst?... Eller slagit till på börsern?... Så belåten som han verkar. Och nu sitter och funderar på hur han ska spendera alla pengarna... Jojo... Kanske planerar han en resa... En utrikes resa... En resa till Venedig måhända... Kanske med en ung dam rentutav. En konstintresserad ung dam... Jojo, så tänker dom... Och gondoler ser dom för sig... Glida i kanalerna... Jojo.

(Paus.)

Men... *(skrockar belåtet)* där högg dom allt i sten!

(Mannen reser sig upp, ser sig omkring i rummet. Ställer sig och väger, visslar en stump.)

Jojo! Där högg dom allt ordentligt i sten!

Nej! Den mannen sitter *icke* bara och hänger i en skön fätölj med fladdrande tankar. Gottar sig *icke* åt inställsamma drömmar.

(Paus. Med eftertryck.)

Den mannen... vaktar!

Den mannen vaktar! Glider inte bara med... vind för våg.

(Han sätter sig åter i fätöljen. Blir allvarsam.)

Håhå! Det var mycket intressant. Mycket intressant... Men... Låt höra... hur går det egentligen till när han vaktar? Är det med sinnen han vaktar? Eller är det med tankarna?

Hm. Eller är männe sinnen och tankar otillräckliga?... Krävs det kanske något mer när man vaktar?

(Paus.)

Dessa så överskattade sinnen och tankar... Tänk om dom egentligen bara är enkla redskap åt ett slags *högre ordning*... En ordning av högre dignitet, som endast vissa utvalda kan ana... Vissa *speciella*.

Sermanpå! Nu börjar det visst likna något.

Ungefär som jägaren håller sig med hund. Eller snickaren med hammare och spik.

(Paus.)

Tänk hur lite man faktiskt ser med sina ögon. Egentligen mest bara sånt som står i vägen. Och vad är det man hör? Mest en malande ström av totalt ovidkommande smäljud. Medan tankarna... dom otuktade tankarna snor omkring... som rena rama fyllkajorna. Än hit, än dit. Utan ringaste styrsel.

(Faller i djupa tankar. Blundar. Rycker till.)

Nej, nog filosoferat. Nu dags för dagens lilla manöver.

(Ställer sig upp, går runt, betraktande möblerna, väggarna, taket.)

Sist flyttade jag bordet från väggen. Vred mattan ett kvarts varv... Bokhyllan och fätöljen stod då inne i hörnet.

Så flyttade jag ut fätöljen mitt på golvet. Så här. En djärv och något utsatt placering.

En tid hade jag bordet strax intill dörren... Det var inte dumt... Med kortsidan mot väggen... Jag kunde då sitta där och studera mitt praktverk om Florens och emellanåt böja mig bakåt och kasta en snabb blick in i sovrummet.

(Paus. Härmar med spetsig röst.)

”Men gör slag i saken! Åk då till Florens nån gång! Bla bla blaa! Du som inte talar om annat än Florens, Florens, Florens”, tjatar min granne på mig så fort vi ses. Ack ja. Tänk så lite människan förstår. *Vad* skulle jag ha i Florens att göra? Säg? Springa omkring i dammiga sandaler framför Fra Angelicos fresker? Hå! Sitta svettig och dricka lemonad i trafikoset utanför baptisteriet? Jojo. Och sen inbilla sig att man känner Florens.

Ne-*ej*, dit behöver jag gudskelov inte åka. Allra minst dit. Med ett sådant ypperligt praktverk i bokhyllan.

(Paus.)

Nej, åter bör bokhyllan och pendylen förenas... Håll i er, kära böcker! Nu bär det av.

(Skjuter bokhyllan under pendylen. Pratsjungler.)

Och fätöljen... Skola vi låta den stå där den står?
Eller skola vi låta den förena sig med sina fränder?...
Visst skola vi det! Hörde fätöljen det? Är fätöljen
beredd på en liten åktur?

(Skjuter fätöljen intill bokhyllan. Sätter sig i fätöljen.)

Tänk! Så annorlunda rummet blev. Se på bordet
bara. Så olikt sig det blev.

Ett sånt här vanligt bord är egentligen... hundratals
bord. Nej, tusentals. Ja, är man en *mycket* vaksam
person, vet man att detta till synes enda bord kan
framträda på... *miljoner* olika vis!

(Paus.)

Jag möblerar om lite då och då. Så att man inte
invaggar sig i falsk trygghet... Hå! Då får man allt skylla
sig själv. Om man blir ett lättfångat byte.

(Paus.)

Det var för sjutton år sen. En natt för sjutton år sen.
En sensommarnatt. Jag minns hur jag hade suttit och
sett dammkornen virvla runt i det skarpa kvällsljuset.
Och tänkt: Jaja, dammkorn virvlar runt i våra rum.
Fastän solen inte alltid kastar in sitt ljus och avslöjar
faktum. Jomen. Så är det med dammkorn... Nå. Afto-
nen var varm så jag tänkte: I natt sover jag för öppet

fönster... Jag släckte lampan och rummet sänktes i ett friskt mörker.

(Blir livlig. Går runt i rummet.)

Rätt vad det var väcktes jag av ett fasligt larm. Som en virvelvind drog ett smällande pladder runt längs väggarna.

Jag slutade andas och tänkte: Men vad är nu detta för egendomligt buller? Skojar man med mig?... Allt var mig för en kort stund en gåta.

(Stannar upp. Börjar småskratta.)

Tänk va! En gåta var detta. Ändå så enkelt. Så *utomordentligt* enkelt, att envar förstår vad det var. Visst!

Naturligtvis var det fladdermöss, som gjorde mig den äran. Som hade flugit in genom det öppna fönstret. *Naturligtvis!* Jag såg det genast då jag tände lampan. Svepte omkring där i sin blindhet på fladdermössens alldeles speciella vis. Exakt precis som dom ska.

(Rör sig åter.)

Från den natten tänker jag alltid då jag sover för öppet fönster. Varsågod! Kom bara och ta er en svängom i rummet, goda fladdermöss!... Och om dom kommer, ska jag i min halvslummer tänka: Fladdermöss! Självklart! Sen vända mig om på andra sidan och somna in. Som ingenting.

(Sätter sig i fätöljen och får något drömmande i blicken.)

Människor är osäkrare kort... Har inte tillnärmelse-

vis samma stadga som fladdermöss. Nej. Inte ens som mygg.

(Paus.)

Jodå, jag hade allt en liten väninna en gång. En mjuk liten varelse att klappa på.

Men så sa hon en dag: *(Härmande.)* ”Den där pendylen stör mig”. Kan man tänka sig, hon sa att *pendylen* – pendylen av alla ting – var till förfång. Den väckte henne varje kvart om nätterna, påstod hon.

”Jamen, stoppa nåt i öronen, kära du, så slipper du höra den”, sa jag.

”Du menar väl inte att jag ska tappa till öronen i stället för att du får tyst på oväsendet?” sa hon och lät riktigt arg.

”Jo det menar jag”, svarade jag givetvis. Och så var det i full gång.

”Du bryr dig mer om den där pendylen än om mig”, sa hon.

”Men, kära vän, ni är ojämförbara”, svarade jag den oberäkneliga kvinnan.

”Jaha, där hör jag äntligen vad jag går för. Inte mer värd än en gammal klocka!”

”Vafalls”, utbrast jag. ”Kallar du denna ädla pjäs för en gammal klocka? Det var det mest enfaldiga jag hört!”

Med dom orden var måttet givetvis rågat.

”Sitt där med din pendyl!” fräste hon och packade sin väska.

”Ja, det ska jag göra”, skrek jag efter henne i trappan. Sen har jag gudskelov inte sett henne mer.

(Paus.)

Faran är nämligen stor, ja *mycket stor*, att man bara flyter med... *(Paus.)* Flyter med... *(Paus.)* Som ett strå...

Tänk bara på en sån vardaglig sak som att gå på kafé. Hur en del personer betar sig. Bara slinker in. Som ingenting. Slår sig ner vid första bästa bord. Och först då, *först då* börjar tänka på vad de är sugna på. Herreminskapare, det kan ju sluta precis hur som helst. Där kommer kanske en servitör framskyndande på en gång och undrar vad man vill ha. Ställer sig i givakt och väntar otåligt. Jomen, då är allt risken stor att man drämmer till med vadsomhelst, bara för att vara till lags. ”Te”, kanske man säger. Och kyparen frågar omedelbart: ”Önskas någonting till teet?” Ja, vad gör man? Kanske hugger man till med: ”En ostsmörgås”.

Ack ja. Så kanske det var kaffe och mazarin som man *egentligen* ville ha. En slät kopp kaffe och en god mazarin. Och så sitter man där och väntar på te och ostsmörgås.

Visst, så kan det gå, om man inte har förberett sig. Herregud... Det kan ju sluta precis hur som helst.

(Paus.)

Att räkna är mycket bra.

Att räkna lite speciellt. Till exempel baklänges. Så att räknandet inte bara går av sig självt. Eller att räkna bara udda tal, eller vart tredje. Eller jämna tal baklänges.

Det är mycket bra! När jag räknar, tränger sig ingenting emellan.

Nå, det kan förstås gå rutin även i räknandet. Därför är det säkrare att räkna på främmande, gärna okända språk. Kinesiska baklänges. Inte alls dumt! Portugisiska framlänges. Jämna estniska. Udda japanska. Jovisst! Om man sedan blandar olika språk är det ingen ände på vad man kan skapa. När jag räknar baklänges på ömsevis ryska, tibetanska och swahili, är det tätt vill jag lova! Tätt som en plomberad gastub.

(Telefonen ringer.)

Ser man på. Telefonen ringer... Hallå, hallå... Doktor Näckros! Goddag, goddag... Ett ögonblick bara... Jag har fått mjölk i örat... Saja... Hallå!

(Oklart telefonmummel.)

Vad säger ni? Är jag sjuk... *Mycket sjuk?*

(Mummel.)

Vad säger ni? Tumörer... Hundratals... Överallt?

(Mummel.)

Vafalls? Hjärtbyte?

(Mummel.)

Vad säger ni? Lungor och lever?

(Mummel.)

Och bukaortan? Hur sa?... Sprickfärdig? Tunn som en sidennäsduk?

(Mummel.)

Vad säger ni? Är det mer?... Njurarna?

(Mummel.)

Jaha, jaha!

(Mummel.)

Födelsemärkena? Visst... Heter det så?

(Mummel.)

Jaha!... Jag förstår... Nehej... Jag förstår... Adjö, adjö.

(Lägger på luren. Tyst en stund.)

Håhå! Vad fick man inte höra? *(Långsamt.)* Vad-fick-man-in-te-hö-ra?

(Paus. Kraftfullt.)

Nej, min gode Kallenbach! Detta duger ej!

Nu gäller det minsann att hålla tätt. Jämna turkiska... baklänges... allra minst... Yüz-doksansekiz-doksanalti-doksandört-doksaniki-doksan-seksen-sekiz-seksenalti-seksendört-sekseniki-seksen...

Utmärkt!

(Samlat.)

Naturligtvis! *Naturligtvis* vet jag att dessa händer, dessa ögon och läppar, att detta här inte ska räcka för evigt. Naturligtvis. Det är den självklaraste sak i världen.

Man lever. Och man dör. Så enkelt är det. Så utomordentligt enkelt.

(Lättsamt.)

En del går under redan i moderlivet, andra faller från tak... Allting kommer och går. Gräs och blad. Även stenarna har tiden utmätt. Ja, till och med självaste universum har en tidtabell.

(Andäktig.)

Nog får man vara tacksam ändå. Tänk. Så förnämligt att så här i tid, *i förväg* få detta nyktra besked. Denna exakta underrättelse. Tänk om jag i stället och huxflux tuppat av. Eller blivit rånmördad. Hemska tanke!

Tänk på min kära våning. Vad hade inte kunnat hända med den? I ett slag övergiven... Hemska tanke.

Tänk bara på pendylen.

Herregud!

Hur en belåtet smackande antikhandlare skulle lyfta ner pendylen från väggen och fara bort med den.

Fasansfulla tanke!

Nej. Gudskelov säger jag. Gudskelov och tack för att den goda doktorn ringde i tid.

Eller bokverket om Florens. Vad kunde inte hända med det, om jag helt oförhappandes gick hädan?

Jag orkar inte ens tänka tanken.

Och fätöljen.

Nej. Tack, tack, tack. Gudskelov och tack.

(Paus. Högstämd.)

Mitt allra ädlaste bokverk. Vår tid är snart all. Vår förnämliga gemenskap. *(Paus.)* Låt oss sitta tillsammans en sista gång, min käraste vän.

(River loss ett par blad ur boken.)

Farväl min ljuva Petrarca. Härmed förlossar jag dig ur dessa pärmar. Räddar dig från ett ovisst öde.

(Rivljud.)

Här befriar jag den underbare Boticelli. Så att han inte hamnar i en sniken antikvariatbokhandlares händer.

(Rivljud.)

Här Donatello. Nu blir du inte ett skrytföremål hos någon nyrik entreprenör.

Här Alberti med den geniala läran om perspektivet. Nu slipper du hamna på en pianostol åt ett kortväxt fruntimmer.

Här Rafael, här... *(River och river.)* Masaccio, här den skimrande Cimabue, farväl Giotto, banbrytaren, Brunelleschi, Filippo Lippi, Michelangelo den store, Leonardo den geniale, Dante, Boccacio, och störst av er alla, Petrarca... Den sanna kärlekens tolk!

(Paus.)

Ack ja. Så är då detta praktverk frälst från världens lynniga vindar.

(Går runt i rummet.)

Och du, min allra käraste pendyl. Medelpunkten i mitt liv. Ömsesidigt har vi lotsat varandra genom tiden. Vår stund är kommen.

(Glaset krossas.)

Farväl! Må dessa visare aldrig åter mäta tidens flykt.

(Krasljud.)

Må dessa fjädrar och kuggjul skingras och återvända till moder kaos.

(Krasljud, stampjud.)

Och tavlorna, dom förnämliga konstverken. Vem skulle förstå er?

(Brytljud av trä. Rivljud av duk.)

Min sköna fätölj.

(Buller och slammer.)

Armstöden!

(Bullret övergår i tung musik.)

Skymningen har fallit där ute. Lustigt. Nu har jag ingen lampa att tända... Ingen skön fätölj att sitta i... Ingen praktfull bok om Florens att studera.

Ingenting har jag kvar.

(Paus. Tempot sänks märkbart, orden blir flackande.)

Men... så märkligt... för att inte säga förargligt... att jag inte anat detta förut. Så utomordentligt förargligt att jag inte förrän just nu erfar... vad jag just nu erfar.

När jag står här vid mitt fönster och ser rakt ut i universums gränslösa mörker. Vad skådar jag? Jo, en

enastående stillhet. En mäktig stiltje, som genomströmmar... den mörka rymden... stjärnorna... månen... till och med min våning... min skröpliga lekamen... ja, allt.

(Paus.)

Och se! Långt därute... Långt, långt därute är... som ett vakande öga... Javisst! Längst därute... Bestämt bortom livet självt... Jo. Bortom världens ostadighet vakar detta... Vad det nu är. *(Paus.)* Och alldeles oberört är det... Alldeles orörligt... Märkligt.

(Paus.)

Vad betyder väl fladdermöss för en sådan suverän blick? Säkert inte ett dugg! Vad betyder väl... pendyler och fatöljer?... Åh!

(Suckar.)

Ja, inte ens Florens... Inte ens *Florens*.. Knappt mer än en... pipa tobak!

Märkligt... *Mycket* märkligt. För att inte säga storlaget...

(Paus.)

...att plötsligt skåda... vad jag bara känt den eggande vittringen av.

(Paus.)

Och det märkligaste av allt... Det är... alldeles tomt. Totalt tomt. Och oanfrätt.

(Upprymt. Raskare.)

Inte en rörelse! Inte ett blänk! Se! Detta har jag själv bara kunnat drömma om.

Jomennisst!

Om så universums alla solar skulle slockna på en och samma gång... *Intet* skulle detta rubba. Inte ett ögonbryn skulle höjas... Om så natthimlens alla stjärnor skulle spåra ur sina banor... Vad annat vore väl det... än lite virvlande damm i motljus?... än några vilseflugna fladdermöss?

(Paus. Stillnat.)

Nej. Vad annat vore väl det?

(Paus.)

Nej. Vad annat... är väl... *allt?*

Egentligen.

(Paus. Förnöjt.)

Ja. Vad annat är väl egentligen allt... än lite virvlande damm... än en pipa tobak... inför en sådan gränslös... en sådan fulländad... tomhet?